

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 3Co/30/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1116224992
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 09. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Roman Bolebruch
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2023:1116224992.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Romana Bolebrucha a sudcov Mgr. Patricie Skotnickej a JUDr. Miroslavy Saxovej v spore žalobcu: L. O., A..P.U., T.: XX XXX XXX, A. A. V. XX, XXX XX K., zastúpeného M.. Z. Š., Q., A. A. P. X, XXX XX K., proti žalovanému: I. M. A. P. K., T.: XX XXX XXX, O. G. X, XXX XX K., o zaplatenie 174.334,25 eura s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Bratislava I zo dňa 04.04.2022, č.k. 6C/65/2016-289, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie potvrdzuje.

II. Žalovanému nepriznáva proti žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zamietol žalobu, ktorou sa žalobca voči žalovanému domáhal zaplatenia istiny vo výške 174.334,25 eura s príslušenstvom, titulom náhrady za obmedzenie užívania pozemkov v jeho vlastníctve nachádzajúcich sa čiastočne v ochrannom pásme O. - M. R., ktorého zriaďovateľom je žalovaný (výrok I.). V konaní plne úspešnému žalovanému nárok na náhradu trov konania nepriznal (výrok II.).

2. Rozhodnutie s odkazom na ust. § 15 ods. 7, 8 zák. č. 131/2010 Z.z., § 16 ods. 8, 9 zák. č. 470/2005 Z.z. v znení účinnom od 01.11.2005, § 100, § 101 a § 128 ods. 2 Občianskeho zákonníka a v konaní vznesenú námietku premlčania odôvodnil uplatnením peňažného nároku po uplynutí zákonom stanovenej trojročnej premlčacej doby. Úvodom poukázal na to, že náhradu za obmedzenie užívania pozemku v ochrannom pásme uhrádza zriaďovateľ pohrebiska podľa § 15 ods. 8 zák. o pohrebníctve a táto predstavuje priamo právnou úpravou zavedený druh náhrady, ktorú vo všeobecnosti predpokladá § 128 ods. 2 OZ, pretože ochranné písmo sa zriaďuje vo verejnom záujme, na základe zákona a za náhradu. Právna úprava neurčuje, či táto náhrada má byť jednorazová alebo opakovaná, a preto záver súdu o jednorazovom charaktere tejto náhrady neodporuje žiadnemu všeobecne záväznému právnemu predpisu. Vzhľadom na absenciu výslovného znenia právnej úpravy, súd vec posúdil podľa čl. 4 ods. 1 CSP v kontexte iných obdobných verejnoprávnych obmedzení vlastníckeho práva, ktoré boli najvyššími súdnymi autoritami riešené a sú danej situácii najbližšie. Uviedol, že vychádzal zo záverov prezentovaných Najvyšším súdom SR v prípade posúdenia primeranej náhrady za zriadenie zákonného vecného bremena (napr. rozsudok zo dňa 24.03.2015, sp. zn. 7Cdo/26/2014, rozsudok zo dňa 14.04.2016, sp. zn. 3Cdo/49/2014 uverejnený v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov SR č. 8/2016 pod R 73/2016), v zmysle ktorých finančná náhrada za zriadenie vecného bremena podľa § 23 ods. 5 zák. č. 182/1995 Z.z. je nepochybne majetkovým právom osoby, ktorá je povinným subjektom z vecného bremena. Predmetné bremeno vzniká „in rem“, vzťahuje sa na každého vlastníka zaťaženého pozemku bez ohľadu na spôsob zmeny vlastníctva a jeho vznik nemožno posudzovať samostatne v prípade každého nového vlastníka zaťaženého pozemku. Finančná náhrada za vznik

vecného bremena je nepochybne jednorazová; nemá teda charakter opakovaného plnenia a v súdnom konaní ju môže vlastník úspešne uplatniť iba v zákonom stanovenej premlčacej lehote, ktorá začína plynúť od účinnosti zákona. Poukázal tiež na to, že obdobne tieto závery použil NS SR aj na priznávanie náhrady za zriadenie vecného bremena podľa zák. č. 66/2009 Z.z., keď konštatoval, že aj obmedzenie vlastníckeho práva podľa § 4 ods. 1 zák. č. 66/2009 Z.z. patrí k legálnym (zákonným) vecným bremenám, čiže k verejnoprávnym obmedzeniam vlastníckeho práva. Jeho verejnoprávny charakter a povaha nasvedčuje tomu, že sa významne približuje k obmedzeniu vlastníckeho práva zakotveného v zák. č. 182/1993 Z.z. Rovnako preto uzavrel, že finančná náhrada za zriadenie vecného bremena podľa § 4 ods. 1 zák. č. 66/2009 Z.z. je nepochybne majetkovým právom osoby, ktorá je povinným subjektom z vecného bremena a má jednorazový charakter. Nárok na túto náhradu má podľa NS SR iba pôvodný vlastník pozemku a v súdnom konaní ju môže uplatniť iba v zákonom stanovenej trojročnej premlčacej dobe plynúcej od okamihu, kedy sa právo mohlo vykonať po prvý raz, t.j. od účinnosti zák. č. 66/2009 Z.z. (porovn. uznesenie NS SR zo dňa 30.11.2020, sp. zn. 8Cdo/17/2019). Zohľadniac tieto stanoviská NS SR uviedol, že v prípade ochranného pásma podľa § 15 ods. 7 zák. o pohrebničníctve nejde o vecné bremeno, t.j. nejde o vecné právo, ale v dôsledkoch predstavuje ochranné pásmo tiež obmedzenie pri užívaní nehnuteľnosti, keďže znemožňuje povoľovať a umiestňovať budovy okrem budov, ktoré poskytujú služby súvisiace s pohrebničníctvom. Jednoznačne podľa prvoinštančného súdu ide o verejnoprávne obmedzenie vlastníckeho práva majúce základ v zdravotných a hygienických potrebách súvisiacich s prevádzkou pohrebiska a v zabezpečení piety a dôstojnosti pohrebiska a jeho okolia. V ďalšom poukázal na to, že verejnoprávny aspekt zriaďovania pohrebísk treba vnímať v kontexte územného plánovania, ktoré v zmysle § 2 ods. 1 písm. c) zák. č. 50/1976 Z.z. zahŕňa aj vymedzenie ochranných pásiem, ktoré patria medzi tzv. chránené časti krajiny. Pohrebisko sa zriaďuje v územnom konaní a v územnom konaní sa rozhoduje aj o ochrannom pásme v zmysle § 15 ods. 5 zák. o pohrebničníctve v spojení s § 32 ods. 1 písm. c) a § 39c stavebného zákona. Účastníkmi územného konania sú v zmysle § 34 ods. 2 stavebného zákona aj právnické a fyzické osoby, ktorých vlastnícke alebo iné práva k pozemkom, ako aj k susedným pozemkom môžu byť rozhodnutím priamo dotknuté. Územné konanie zabezpečuje, aby dotknuté osoby mali možnosť uplatniť námietky ako účastníci konania a zabezpečil sa tak proporcionálny rozvoj súkromných a verejných záujmov v danej lokalite (porovnaj rozsudok NS SR z 03.12.2013, sp. zn. 3 Sžp 20/2013). Rovnováha verejného a súkromného záujmu je dôležitým kritériom pre určovanie primeranosti obmedzenia každého základného práva a slobody (nálež Ústavného súdu SR zo dňa 27.02.1997, sp. zn. PL. ÚS 7/96). Práve preto, že ide o zriadenie pohrebiska a jednotlivé záujmy je možné dokonca aj usporiadať v územnom konaní (na rozdiel od zákonných vecných bremien), nedôjde podľa súdu k neprimeranému zásahu do základných práv a slobôd žalobcu ako vlastníka pozemku, ak bude obmedzený v užívaní svojho pozemku ochranným pásmom a prípadná náhrada mu bude poskytnutá len jednorazovo. O tú však podľa súdu žalobca neprejavil záujem včas, t.j. pred uplynutím premlčacej doby. Finančná náhrada podľa § 15 ods. 8 zák. o pohrebničníctve, resp. § 16 ods. 9 zák. č. 470/2005 Z.z. za obmedzenie užívania pozemku je nepochybne majetkovým právom vlastníka pozemku obmedzeného v jeho užívaní spadajúca do rámca § 128 ods. 2 OZ. Vysvetlil, že obdobne ako v prípade súdom uvedených zákonných vecných bremien, aj obmedzenie ochranného pásma sa vzťahuje na konkrétny pozemok alebo jeho časť, čiže ide o obdobu toho, čo sa chápe ako obmedzenie viažuce sa „in rem“, nie na konkrétneho vlastníka. Z uvedeného vyvodil, že ochranné pásmo podľa § 15 ods. 7 zák. o pohrebničníctve sa vzťahuje na každého vlastníka pozemku bez ohľadu na spôsob zmeny vlastníctva. Nemožno jeho vznik preto posudzovať samostatne v prípade každého nového vlastníka zaťaženého pozemku (porov. rozhodnutia ÚS SR, sp. zn. IV. ÚS 264/2018). Ak teda dôjde zriadeniu predmetného ochranného pásma, takpovediac „priamo“ zasiahne táto skutočnosť prvýkrát len vlastníka, ktorý je ním v čase zriadenia ochranného pásma. Každý vlastník, ktorý nadobudne pozemok neskôr, nadobúda ho v situácii, že ochranné pásmo je zriadené. Nakoľko M. R., o ktorého ochranné pásmo ide, bol zriadený pred účinnosťou zák. č. 470/2005 Z.z., potom za deň vzniku ochranného pásma treba považovať deň účinnosti tohto zákona, t.j. 01.11.2005 a žalobca nadobudol predmetné pozemky ešte pred týmto dátumom. Začiatok plynutia premlčacej lehoty podľa § 101 OZ prvoinštančný súd ustálil na 01.11.2005, kedy nadobudol účinnosť zák. č. 470/2005 Z.z., a kedy žalobca mohol uplatniť svoje práva prvý raz a koniec na 01.11.2008. Nárok na zaplatenie sumy 38.800 eur ako primeranej náhrady za obmedzenie užívania pozemku za obdobie od 01.12.2014 do 30.11.2015 uplatnený na súde až dňa 30.11.2016 preto vyhodnotil ako uplatnený zjavne po uplynutí premlčacej lehoty. K rozšíreniu žaloby o ďalšie sumy uviedol, že aj v týchto nárokoch platí rovnaký záver o uplynutí premlčacej lehoty. Z dôvodu úspešne uplatnenej námietky premlčania žalobu v celom rozsahu zamietol a ďalšími námietkami týkajúcimi sa výšky žalovaného nároku sa nezaoberal. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania odôvodnil ust. § 255 ods. 1, § 262 ods. 1 CSP a vecne tým, že v konaní plne

úspešnému žalovanému vznikol podľa týchto ustanovení nárok na náhradu trov konania. Nakoľko však žalovanému žiadne trovy v konaní nevznikli, v súlade s čl. 17 CSP mu nárok na náhradu trov konania nepriznal (R 72/2018, uznesenie NS SR zo dňa 28. 02. 2018, sp. zn. 7Cdo/14/2018).

3. Proti uvedenému rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca, z obsahu ktorého vyplýva námietka nesprávneho právneho posúdenia veci. Žiadal, aby odvolací súd napadnutý prvoinštančný rozsudok zmenil tak, že žalobe v celom rozsahu vyhovie. Nesúhlasil s vyhodnotením náhrady za obmedzenie vlastníckeho práva žalobcu vyplývajúce z ochranného pásma cintorína ako jednorazovej, ktorá sa preto premlčuje v lehote počítanej od vzniku cintorína, resp. od účinnosti zák. č. 470/2005 Z.z. a s analogickým poukazom na zák. č. 66/2009 Z.z., ktorý rieši výlučne zriadenie vecného bremena pod stavbami vo vlastníctve obce, nie ochranné pásma a ani otázku náhrady za vecné bremeno. Uviedol, že obmedzenie vlastníckeho práva, za ktoré sa žalobca domáha náhrady, je dôsledkom ochranného pásma v zmysle ust. § 15 ods. 7 zák. č. 131/2010 Z.z. a nemá charakter vecného bremena, ale ide výlučne o zákonné obmedzenie vyplývajúce z aktuálne účinného zákona, resp. konkrétnej právnej normy. Jeho existencia zaniká účinnosťou právnej normy. Pre nárok je rozhodujúce ust. § 15 ods. 8 zák. č. 131/2010 Z.z., ktoré nehovorí nič o tom, že náhrada by mala byť jednorazová, za celé obdobie vopred. V ďalšom poukázal na ústavnoprávny aspekt náhrady za obmedzenie vlastníckeho práva (čl. 20 ods. 4 Ústavy SR), ktorá nemá byť primeraná predstavám toho, kto užíva cudzí majetok, ale primeraná s ohľadom na mieru obmedzenia a reálne trhové prostredie, nakoľko už 30 rokov žijeme v tzv. zvrchovanom, demokratickom a právnom štáte (čl. 1 ods. 1 Ústavy SR) s hospodárstvom založeným na princípoch sociálne a ekologicky orientovanej trhovej ekonomiky (čl. 55 ods. 1 Ústavy SR). Vyslovil názor, že judikatúra, na ktorú poukazuje žalovaný a prvoinštančný súd, tieto požiadavky ani v najmenšom nespĺňa a je založená na falošnej axióme, že z vecného bremena ako takého vyplýva veľmi konkrétny spôsob odškodňovania za obmedzenie týmto vecným bremenom uvalené. Účelom inštitútu vecného bremena však nie je založiť nárok na poskytnutie náhrady za obmedzenie vlastníckeho práva, ale vlastnícke právo obmedziť, pričom takéto obmedzenie je pevne zviazané so zaťažou vecou a obmedzuje každého vlastníka veci, nie iba účastníka zmluvy alebo vlastníka veci v čase vzniku vecného bremena. V prípade zákonného vecného bremena, t.j. nanúteného zaťaženia veci je podľa žalobcu nevyhnutné vychádzať z čl. 20 ods. 4 Ústavy SR, pri výklade ktorého je potrebné uprednostniť výklad v prospech vlastníka, t.j. v otázke miery obmedzenia vlastníckeho práva to má byť výklad zužujúci a v otázke náhrady výklad rozširujúci. Uviedol tiež, že na začiatku vzniku judikatúry zámerne poškodzujúcej postihnutých vlastníkov pozemkov bola snaha o politicky citlivé rozhodovanie vo veci náhrady za historickú záťaž umiestnenia bytových domov na cudzích pozemkoch s tým, že súdy neskôr vytvorili falošnú axiómu, že náhrada za zákonné vecné bremeno, ale už aj akékoľvek obmedzenie je jednorazová. Náhrada môže byť podľa žalobcu jednorazová, avšak vtedy je násobne vyššia ako náhrada opakovaná a v podstate bude predstavovať ekvivalent nájomného za dobu desiatok rokov, čo by zodpovedalo trvalému charakteru vecného bremena. Opakovaná, priebežne vyplácaná náhrada bude pomerná, vo výške ročnej odplaty za každý rok trvania obmedzenia. Pokiaľ sa žalobca domáha opakovanej náhrady, nedomáha sa opakovaneho poskytovania vysokej jednorazovej náhrady, ale ekvivalentu náhrady zodpovedajúceho vždy konkrétnemu obdobiu trvania obmedzenia. Záver prvoinštančného súdu o jednorazovej náhrade označil za arbitrárny, nemajúci oporu v texte právnej normy, ani v jej zmysle a účele. Za nelogický označil záver, aby sa náhrada za obmedzenie vyplácala vopred za celé neznáme obdobie jeho trvania. Spravodlivému usporiadaniu vzťahov medzi oprávnenou a povinnou osobou naopak zodpovedá výlučne náhrada opakovaná, vo výške zodpovedajúcej nájomnému vždy za príslušný rok, a to aj z dôvodu, že dĺžka trvania obmedzenia nie je vopred známa. Pokiaľ súd poukazoval na zák. č. 66/2009 Z.z., nemal by opomínať ust. § 4 ods. 2, ktoré priamo predpokladá, že vlastník pozemku pod verejnou stavbou časom dostane pozemok náhradný. Dĺžka trvania obmedzenia tak môže byť veľmi krátka, ale doslova aj nekonečná. Rovnako je to aj v prípade ochranného pásma cintorína, ktoré, ako správne poukazuje žalovaná, novelou bolo už zrušené, takže z vecného obmedzenia sa stalo obmedzenie trvajúce konečný čas. Je preto právne bizardné predstierať, že spravodlivú náhradu je možné stanoviť abstrahujúc od doby trvania obmedzenia, iba na základe arbitrárnej znaleckej špekulácie, fakticky inžinierskeho výkladu práva o tom, ako sa „oceňujú“ vecné bremená. Za ďalšiu nespravodlivosť vyplývajúcu z jednorazovej formy náhrady označil faktické znemožnenie získania primeranej náhrady, nakoľko priamym dôsledkom je zredukovanie lehoty na jej uplatnenie na dĺžku premlčacej lehoty počítanej od vzniku obmedzenia, ktoré sa zriaďuje zákonom a teda bez individuálnej komunikácie s vlastníkom. Inými slovami povedané vlastník má možnosť domáhať sa náhrady za obmedzenie trvajúce desiatky rokov iba v nepomerne krátkej lehote niekoľko málo rokov, čo značí značnú nespravodlivosť hraničiacu až so svojvoľnou zlomyseľnosťou. Záverom zhrnul, že nakoľko ochranné pásma nemá charakter vecného bremena,

(nezmyselná) judikatúra týkajúca sa vecných bremien je preto v danom prípade nepoužiteľná a spravodlivému usporiadaniu vzťahov zodpovedá výška náhrady na ročnej báze, ktorá zohľadní mieru obmedzenia vlastníckeho práva žalobcu v danom období.

4. Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu namietal, že žalobca v odvolaní neuviedol odvolací dôvod, v dôsledku čoho žiadal podané odvolanie odmietnuť. Pokiaľ sa týka záverov, ktoré v danej veci prijal prvoinštančný súd, tieto označil za vecne správne a riadne odôvodnené. Poukázal na správne vyhodnotenú otázku premlčania, ktorého cieľom je pôsobiť na oprávnené osoby tak, aby v primeraných lehotách uplatnili svoje nároky a čelili tomu, aby povinné osoby neboli po časovo neprimeraný čas vystavené nutnosti splniť svoje povinnosti. Prvoinštančný súd vzhľadom na absenciu výslovného znenia právnej úpravy správne podľa čl. 4 ods. 1 CSP vychádzal z rozhodnutí najvyšších súdnych autorít riešiacich obdobné verejnoprávne obmedzenia vlastníckeho práva (rozsudok NS SR zo dňa 24.03.2015, sp. zn. 7Cdo/26/2014, zo dňa 14.04.2016, sp. zn. 3Cdo/49/2014, rozsudok sp. zn. 8Cdo/17/2019). Za spoločné znaky obmedzení zriadených zák. č. 470/2005 Z.z., zák. č. 66/2009 Z.z. a zák. č. 180/1993 Z.z. označil, že sa jedná o verejnoprávne obmedzenie vlastníckeho práva s významným súkromnoprávnym prvkom, pri ktorých je okruh oprávnených subjektov vymedzený druhovo a nezapisujú sa do katastra nehnuteľností, vyjadrený v zhodnej právnej úprave, a preto tomu nemôže byť inak ani v súvislosti s finančnou náhradou za obmedzenie vlastníckeho práva v danom prípade. Nakoľko v žiadnom z uvedených prípadov lex specialis neupravuje podmienky uplatnenia náhrady za obmedzenie vlastníckeho práva, je potrebné aplikovať lex generalis (§ 100 a nasl. OZ). Vzhľadom na uvedené žalovaný odmietol argumentáciu žalobcu založenú na nespravodlivosti v spojení s nevedomosťou vlastníkov o vzniku obmedzenia vlastníckeho práva (napr. aj zriadením ochranného pásma), ktorá nemôže byť na ťarchu oprávneného z obmedzenia v duchu zásady „nezalosť zákona neospravedlňuje.

5. Žalobca sa na výzvu súdu v stanovenej lehote k vyjadreniu protistrany k jeho odvolaniu nevyjadril.

6. Odvolací súd viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379, § 380 CSP), preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie, prejednal odvolanie žalobcu bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario v spojení s § 219 ods. 3 CSP) a viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 CSP) dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

7. Nakoľko prvoinštančný súd svoje úvahy, ktoré ho viedli k záveru o jednorazovom charaktere finančnej náhrady za obmedzenie vlastníckeho práva žalobcu v dôsledku ochranného pásma pohrebiska tak podľa zák. č. 470/2005 Z.z., ako aj podľa zák. č. 301/2010 Z.z. premlčujúcej sa vo všeobecnej trojročnej dobe podľa § 102 OZ odôvodnil riadne, zrozumiteľne, presvedčivo a v súlade s požiadavkami kladenými ust. § 220 ods. 2 CSP a odvolací súd sa s jeho odôvodnením v celom rozsahu stotožňuje, v podrobnostiach naň odkazuje (§ 387 ods. 2 CSP). Odvolací súd je toho názoru, že žalobca v odvolaní neprezentoval žiadne relevantné argumenty, ktoré by boli spôsobilé spochybníť vecnú správnosť napadnutého rozhodnutia a žalobcom subjektívne pociťovaná nespravodlivosť prijatých záverov nemôže byť sama o sebe dôvodom pre spochybnenie ich vecnej správnosti.

8. Pokiaľ žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu namietal absenciu vymedzenia odvolacieho dôvodu v odvolaní a z tohto dôvodu žiadal odvolanie odmietnuť, odvolací súd uvádza, že nie je povinnosťou odvolateľa odvolací dôvod právne kvalifikovať a opísané pochybenie substancovať pod niektorý z taxatívne uvedených odvolacích dôvodov uvedených v § 365 CSP. Z obsahu odvolania je zrejmé, že žalobca rozhodnutie napáda výlučne pre nesprávne právne posúdenie veci majúcej za to, že posudzovaná náhrada za obmedzenie jeho vlastníckeho práva má charakter opakujúceho sa plnenia, v dôsledku čoho ju nemožno za žalované obdobie považovať za premlčanú. Z odvolacej argumentácie nemožno mať žiadne pochybnosti o tom, že žalobca prvoinštančnému súdu vyčíta nesprávne právne posúdenie veci ako odvolací dôvod uvedený v ust. § 365 ods. 1 písm. h) CSP. Pre odstránenie akýchkoľvek nezrovnalostí v tomto smere odvolací súd pripomína, že aj v prípade odvolania je v zmysle § 124 ods. 1 CSP rozhodujúci jeho obsah a za nedostatočné možno považovať obmedzenie sa na zákonnú citáciu odvolacieho dôvodu bez identifikácie pochybenia v konkrétnom prípade.

9. Na zdôraznenie vecnej správnosti napadnutého rozhodnutia odvolací súd vo vzťahu k odvolacej argumentácii dodáva, že neprípustnosť analogického použitia záverov Najvyšším súdom SR vyslovených v otázke charakteru finančnej náhrady za zriadenie zákonného vecného bremena podľa zák. č. 182/1993 Z.z. a zák. č. 66/2009 Z.z. nemožno vyvodiť len zo samotnej skutočnosti, že

zákonodarca obmedzenie vlastníckeho práva v dôsledku ochranného pásma pohrebiska tak podľa zák. č. 470/2005 Z.z., ako aj podľa zák. č. 131/2010 Z.z. nekoncepčnoval ako vecné bremeno. Správne prvoinštančný súd ich použitie posudzoval s prihliadnutím na obsahové a účelové vymedzenie predmetných inštitútov, t.j. vecných bremien a obmedzení súvisiacich s ochranným pásmom pohrebiska, ktoré nepochybne vykazujú spoločné podstatné znaky. Oba inštitúty sú vyjadrením ust. § 128 OZ a reglementujú v sebe verejnoprávny charakter obmedzení vlastníckeho práva. Spoločným je tiež v rozhodujúcom čase zákonný titul vzniku obmedzenia, odplatnosť, proporcionalita a neviazanosť na konkrétnu osobu vlastníka dotknutej nehnuteľnosti. Pri týchto atribútoch prislúchajúcich obom inštitútom NS SR opakovane vo svojej rozhodovacej praxi konštatoval jednorazový charakter finančnej náhrady za verejnoprávne obmedzenie vlastníckeho práva prostredníctvom zákonných vecných bremien podľa zák. č. 182/1993 Z.z. a zák. č. 66/2009 Z.z., ktorá sa premlčuje vo všeobecnej trojročnej dobe plynúcej od účinnosti zákona zriaďujúceho predmetné vecné bremeno. Opomenúť tiež nemožno ústavnú akceptovateľnosť právnych záverov o jednorazovom charaktere finančnej náhrady za legálne vecné bremeno podľa zák. č. 182/1993 Z.z. (napr. sp. zn. I. ÚS 474/2013, IV. ÚS 227/2012, I. ÚS 1/2012, II. ÚS 506/2011, sp. zn. II. ÚS 323/2017, sp. zn. IV. ÚS 539/2020). Navyše jednorazový charakter finančnej náhrady NS SR pričítal aj vecnému bremenu podľa zák. č. 66/2009 Z.z., a to napriek tomu, že vecné bremeno podľa tohto zákona má dočasný (nie trvalý) charakter, keď vlastník pozemku je jeho výkon povinný strpieť „len“ do vykonania pozemkových úprav v príslušnom katastrálnom území. Inak povedané podľa záverov NS SR vyslovených v uznesení z 30.11.2020, sp. zn. 8Cdo/17/2019, má jednorazovú náhradu dostať vlastník pozemku bez ohľadu na dobu trvania tohto obmedzenia. Žalobca okrem namietanej nespravodlivosti neprezentoval tak v konaní pred prvoinštančným súdom ako ani pred odvolacím súdom žiaden racionálny a presvedčivý dôvod, pre ktorý by tieto závery NS SR neboli v danej veci analogicky aplikovateľné a to za situácie, že zo žiadneho z posudzovaných zákonov (zák. č. 182/1993 Z.z., zák. č. 66/2009 Z.z., zák. č. 470/2005 Z.z., zák. č. 131/2010 Z.z.) výslovne nevyplýva charakter finančnej náhrady. Odvolací súd okrajovo uvádza, že na správnosť úvah o jednorazovom charaktere finančnej náhrady za obmedzenie vlastníckeho práva v dôsledku ochranného pásma pohrebiska nemá vplyv ani neskoršia legislatívna zmena zák. č. 131/2010 Z.z. účinná od 01.01.2020, t.j. mimo rámec posudzovaného obdobia, v zmysle ktorej ochranné pásmo pohrebiska môže ustanoviť obec všeobecne záväzným nariadením.

10. Odvolací súd v súvislosti s podporným použitím právnych záverov Najvyššieho súdu SR osobitne poukazuje na rozsudok NS SR zo dňa 16.05.2019, sp. zn. 4Cdo/110/2018 publikovaný v Zbierke stanovísk NS a rozhodnutí súdov SR č. 73/2019, predmetom ktorého bolo posúdenie výšky primeranej náhrady za obmedzenie užívania pozemku v zmysle § 15 ods. 8 zák. č. 131/2010 Z.z. Dovolací súd potvrdil vecnú správnosť záverov nižších súdov, ktoré konštatovali, že výška náhrady za obmedzenie vlastníckeho práva v prípade zavedenia ochranného pásma cintorína by mala byť zásadne totožná s rozdielom medzi hodnotou stavebného pozemku a hodnotou pozemku, na ktorom sa stavať nedá. Takto určená finančná náhrada má kompenzovať hospodársku ujmu zaťaženého vlastníka za nemožnosť plne užívať pozemok v ochrannom pásme pohrebiska a umiestňovať na ňom budovy, ktoré neposkytujú služby súvisiace s pohrebníctvom. Z takto vymedzeného výpočtu možno podľa odvolacieho súdu nepriamo vyvodiť jej jednorazový charakter.

11. Pokiaľ žalobca opakovane zdôrazňoval ústavnoprávne aspekty obmedzenia vlastníckeho práva odvolací súd uvádza, že ani čl. 20 ods. 4 Ústavy SR nezakladá absolútne a neobmedzené právo vlastníka nehnuteľnosti na primeranú náhradu nepodliehajúce následkom spojeným s plynutím času. Žalobca mal od účinnosti zák. č. 470/2005 Z.z. zakladajúceho aj s nadväzujúcim zák. č. 131/2010 Z.z. do 31.12.2019 verejnoprávne obmedzenie jeho vlastníckeho práva dostatočný časový priestor (tri roky) na to, aby si v súlade so zásadou *vigilantibus iura scripta sunt* (bdelým patrí právo) uplatnil nárok na túto finančnú náhradu. V intenciách ďalšej zásady „*ignorantia juris non excusat*“ (neznalosť zákona neospravedlňuje) je irelevantná prípadná nevedomosť žalobcu o jeho zákonom nároku. Obstať nemôže ani argumentácia o nespravodlivosti následkov jednorazovosti finančnej náhrady, keď ako žalobca sám poukazoval, výpočet jednorazovej finančnej náhrady sa za účelom zachovania proporcionality spravuje inou metodikou ako výpočet opakovanej jednorazovej náhrady. Žalobca podľa názoru odvolacieho súdu účelovo a subjektívne pripisuje prvoinštančným súdom prijatým záverom nespravodlivosť, čo vyplýva predovšetkým z rozdielných následkov plynutia času v prípade jednorazovej náhrady za obmedzenie vlastníckeho práva a vo forme opakujúcej sa náhrady.

12. S poukazom na vyššie uvedené má odvolací súd za to, že súd prvej inštancie nepochybil, keď vo veci analogicky použil závery, ku ktorým dospela súdna prax pri riešení otázky finančnej náhrady za legálne vecné bremená a s jeho právnym posúdením sa odvolací súd plne stotožňuje. Nakoľko žalobca v odvolaní neuviedol žiadne relevantné skutočnosti spôsobilé spochybniť prijaté právne závery a privodiť zmenu napadnutého rozhodnutia, odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil.

13. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa zásady úspechu vyjadrenej v ust. § 255 ods. 1 CSP v spojení s § 262 ods. 1 a § 396 CSP. V odvolacom konaní plne úspešnému žalovanému však nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, nakoľko mu žiadne trovy v odvolacom konaní nevznikli.

14. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).